

La Operă, „Don Carlos” își consolidează distribuțiile

(Costin Popa – 22 octombrie 2018)

Premieră a stagiunii anterioare, opera verdiană a avut „cast”-uri variate, alcătuite prin cele mai diverse combinații de cântăreți autohtoni din teatrul bucureștean sau din țară cu cântăreți din diaspora română, precum și cu invitați din străinătate etc. Urmând cu consecvență politica debuturilor, managementul interimar a propus câteva interesante intrări în rol, ce prefigurează bune perspective de a constitui, cel puțin pentru „Don Carlos”, o bază artistică proprie primei scene lirice naționale. Chiar dacă noile premiere nu au fost gândite din această perspectivă, lucrurile se pot ameliora, corija în timp.

Pregătiri serioase, bune integrări stilistice

Privesc acum la tinerii Adrian Dumitru și Bianca Mărgean, debutanți în rolurile Don Carlos și Elisabeta într-un recent spectacol de mijloc de octombrie. De la început afirm cu putere că a fost, este și va fi un mare beneficiu artistic pentru teatru. Ambii au dovedit pregătiri serioase, bune integrări stilistice, potrivite raporturi timbru-rol (cerință esențială, deseori eludată de cântăreți ambițioși și dornici de a epata, fie tineri, fie aflați pe trepte mai avansate în cariere, cerință insuficient controlată de dirijori și manageri).

Adrian Dumitru este un tenor de esență lirică și direcționare viguroasă, spintă (evidentă de la prima zicere „Io l'ho perduta!”), cu glas sigur, amplu și pătrunzător în sală, prin care își expune armonice ce îmbracă în chip plăcut culoarea timbrală fundamentală. Expresiv în frazare („Io vengo a domandar...” sau „Ma lassù ci vedremo...” – duetele cu Regina), își dezvoltă larg vocea înspre registrul acut (cu nevoia de prudență în forțări precum „Ah! maledetto io son!”), Si bemol înalt sau de curățire a sonorităților în sensul obținerii purității absolute), dar cu moliciuni pline de esențe (de pildă, „Perduto ben, mio sol tesor”, în același prim duet cu Elisabeta). Un vârful al seriei pentru Adrian Dumitru a fost dificila, avântată și expansivă frază „sarò tuo salvator” cu Si natural acut, din scena Autodafé-ului. Ca personaj, artistul a conturat, așa cum trebuie, un erou frământat și tensionat între multiplele stări psihice care îl încearcă.

Cred că reușitul debut verdian îl va orienta pe tânăr și către alte partituri romantice ale maestrului de la Busseto, în momentul de față tenorul aruncând un ochi și către periculosul – la această vârstă – repertoriu verist.

Bianca Mărgean...

...și ea tânără, se îndreptase deja către perspectivele unei soprane verdiene autentice. Rolul din „Don Carlos” a confirmat evoluția, anunțată deja în „Aida”. Pornind de la o vocalitate liric-spintă, sprijinită pe o culoare „plină” a glasului și suficient „slancio” pasional, a intrat „con espressione” și optim management al respirațiilor în aria „Non pianger mia compagna”, finalizată în pianissimo. A continuat pe aceeași linie de frazare frumoasă, cu accente energice în scena cu Filip ce precede cvartetul, pentru ca în ultimul act, în aria „Tu che le vanità”, dăruirea și trăirea intensă să se situeze la cote maxime. Strălucirea de glas, tehnica prin care a reușit o „messa di voce” în evocarea „Francia...”, notele grave în răscolitoare rezonanțe „de piept” („... la pace dell'avel!”), atacurile eterate în pianissimo la fraza finală (păcat că tocmai atunci a sunat un telefon în sală!!!) au restituit

atmosfera amintirilor din tinerețe, urmată de cea a duioasei despărțiri de Don Carlos, tragic încheiată, dar exprimată cu un fabulos și natural acut de forță, „Oh cieli!”. Și Bianca Mărgean trebuie să cumpănească bine între marile roluri verdiane și cele veriste, cu care cochetează.

Ionuț Pascu – Rodrigo nobil

După un Jago de marcă, prezența baritonului Ionuț Pascu pe afișul Operei Naționale București a continuat cu întruparea lui Rodrigo de Posa din acest „Don Carlos” al debuturilor. A fost, dacă doriți, tot un fel de debut, ca primă apariție bucureșteană în rol, întrucât artistul îl mai cântase doar în străinătate.

Ionuț Pascu întărește falanga verdiană bine distribuită în spectacol, grație unui glas cald, rotund, cu care știe să expună desene melodice fluide, cu accente specifice, prin care subliniază diversele sensuri ale cuvintelor.

Într-un generos „cantabile”, moale și catifelat, a cântat în scena din fața mănăstirii San Giusto arioso-ul „Carlo ch'è sol il nostro amore...”, în care lungimea frazei a prefigurat-o pe cea din tabloul morții, „Io morrò, ma lieto in core...”, interminabil arcuită în mezzavoce, probă de respirație ideală.

Vehement și decis, baritonul a rostit adresări de mare implicare, robuste și convingătoare, ori de câte ori relaționarea cu celelalte personaje a cerut-o. Mă gândesc la „Accetto, e non per me” către Elisabeta, „... perchè sia nota al Re...”, „... la pace è dei sepolcri!”, „... date la libertà!” din marele duet cu Filip sau celebrul „A me il ferro!” de la Autodafé.

Exemplele pot continua, dar nu este rostul rândurilor de față de a intra în analize foarte amănunțite, ci doar să consemneze generic. Totuși, Beckmesser-ii pot solicita o mai mare omogenizare de sunet în sensul evitării unor sporadice sonorități opace sau „strânse”.

În interpretarea lui Pascu, noblețea personajului a ieșit în evidență cu prisosință, prin ținută și atitudini.

Partenerii

Doi oaspeți sârbi, basul Dragoljub Bajic și mezzosoprana Ljubica Vraneș, au apărut în rolurile Filip și Eboli, expunând două glasuri de bună factură, cu știință a construcției dramatice, poate prea „subțire” din punctul de vedere al partiturii de mezzosoprană. La pasiv aş nota, la ambii, câteva situații sub tonul just, respirații neconforme în recitativul „Nel posar sul mio capo la corona...” (Filip) sau vocalizări dure în prima strofă din „Canzone del velo”, ca și dialoguri perdante în duelul cu orchestra (Principesa Eboli).

Marele Inchizitor a revenit basului Marius Boloș, care a duplicat buna prestație din anteriorul spectacol văzut, la premieră.

George Vîrban a fost și el debutant în rolul Contelui Lerma căruia, așa cum scriam în aceste pagini despre cronică premierei, i s-au pus în glas și replicile Heraldului din scena Autodafé-ului. Cu timpul, foarte tânărului tenor îi va spori fermitatea sunetului, deocamdată stăpânită de emoție. Și dacă am vorbit despre debuturi, îl aștept pe cel al lui Marius Boloș ca Regele Filip al II-lea.

Ionuț Pascu și Adrian Dumitru

Ionuț Pascu

Bianca Mărgean

Ljubica Vranes

Bianca Mărgean,
Adrian Dumitru

Ionuț Pascu,
Dragoljub Bajic

Adrian Dumitru, Ljubica
Vranes, Ionuț Pascu

Scenă de ansamblu

Dragoljub Bajic

Ionuț Pascu,
Adrian Dumitru

Marius Boloș,
Dragoljub Bajic

Ionuț Pascu, Dragoljub Bajic,
Bianca Mărgean, Ljubica
Vranes

Bianca Mărgean,
Ljubica Vranes

Ionuț Pascu, Dragoljub Bajic,
Bianca Mărgean, Ljubica
Vranes

Aplauze. Iustinian Zetea,
Ionuț Pascu, Adrian Dumitru

În celelalte roluri au cântat basul Iustinian Zetea (Un Călugăr, în constant progres de sonoritate și accentuări dinamice), sopranele Cristina Eremia (Tebaldo) și Mihaela Stanciu (O Voce din Cer, fără mare continuitate a frazării voit... celeste).

La pupitru, Tiberiu Soare a fost mai echilibrat din punctul de vedere al redării violente a scriiturii în dialogarea cu platoul, a oferit o varietate agogică mai ciudată scenei Autodafé-ului și a rezolvat prompt un germene de decalaj inițializat de bas în cvartet. Cu satisfacție, în condițiile siguranței dirijorale, semnalez buna seară a ansamblurilor Operei Naționale București.